

OPETUSSUUNNITELMA

Viittomakielentulkin koulutusohjelma 2011

Rakennekaavio: Viittomakielen tulkki (AMK)

1. lukukausi

Opiskelu ja työkielekset 28 op

P Oppiminen ja ammatillisen työn lähtökohdat 15 op

Opiskelutaidot ja -välineet 5 op

Ihmiskuva ja kulttuuritietoisuus 5 op

Suomalainen kasvatust- ja koulutusjärjestelmä 5 op

K Kieli, kommunikaatio ja viestintä 13 op

Viestintä 5 op

Työkielekset 1, 8 op

2. lukukausi

Yhteiskunta tulkin toimintaympäristönä 32 op

K Viittomakieliala 25 op

Suomalainen yhteiskunta ja asiakasryhmiä koskeva lainsäädäntö 5 op

Viittomakielialan ammattilaiset 5 op

Asiakasryhmät ja kommunikaatio 10 op

Työkielekset 2, 5 op

P Ruotsi 1, 2 op

P Tutkimus ja kehittäminen 1, 5 op

3. lukukausi

Monikulttuurinen toimintaympäristö 28 op

K Kaksikielisyys ja -kulttuurisuus 17 op

Kulttuuritieto 10 op

Työkielekset 3, 7 op

K Tulkin toimintavalmiudet 8 op

Tulkin perustaidot 5 op

Harjoittelu 1, 3 op

P Ruotsi 2, 3 op

4. lukukausi

Tulkin työelämä 32 op

K Tulkkauksen palvelun järjestäytyminen 10 op

Palvelujärjestelmät 5 op

Asiakkaat ja asiakkuudet 5 op

K Tulkkauksen työkielekset 17 op

Tulkkauksen perusteet 3 op

Viittomakielen tulkkauksen 7 op

Tulkkauksen puhetta tukevilla ja korvaavilla kommunikaatiomenetelmillä 7 op

P Englanti 1, 2 op

K Harjoittelu 2, 3 op

P P = perusopinnot

K A = Ammatilliset opinnot

V V = vapaasti valittavat

E E = vaihtoehtoiset opinnot

O O = opinnäytetyö

5. lukukausi

Opiskelutilanteet ja tulkkauksen /

Opiskelutilanteet ja ohjaus 28 op

E Tulkkauksen opetustilanteissa 10 op

Ammattilaisena opiskeluympäristössä 3 op

Opiskelutulkkauksen 7 op

E Kommunikaatiopedagogiikka 10 op

Ammattilaisena opiskeluympäristössä 3 op

Oppimisen suunnittelu ja ohjaaminen 7 op

V VV1. Kirjoitustulkkauksen 1, 5 op

P Englanti 2, 3 op

O Tutkimus ja kehittäminen 2, 5 op

K Harjoittelu 3, 5 op

6. lukukausi

Asioimistulkkauksen 32 op

E Asioimistulkkauksen toimiminen 15 op

Kielten välisen tulkkauksen asiakkaat 5 op

Kielten välinen asioimistulkkauksen 10 op

E Asioimistulkkauksen ja asiakaslähtöisyys 15 op

Kielen sisäisen tulkkauksen asiakkaat 5 op

Kielen sisäinen asioimistulkkauksen 5 op

Viittomaopettajan ammatillisuus 5 op

K Ammatin harjoittaminen 7 op

Yrittäjyys 5 op

Projektiopinnot 1, 2 op

K Harjoittelu 4, 5 op

A VV2. Kirjoitustulkkauksen 2, 5 op

7. lukukausi

Kulttuuriympäristöt ja tulkkauksen /

Kulttuuriympäristöt ja ohjaus 28 op

A Projektiopinnot 2, 5 op

E Syventävät opinnot 18 op

Kielten välisen tulkkauksen syventävät opinnot

1, 2 ja 3, 18 op

Kielen sisäisen tulkkauksen ja pedagogisten

syventävät opinnot 1, 2 ja 3, 18 op

O Tutkimus ja kehittäminen 3, 5 op

8. lukukausi

Tutkimus ja työelämä 32 op

E Työelämävalmiudet 20 op

Ammatillinen järjestäytyminen ja urasuunnittelu 5 op

Kielten välinen tulkkauksen työelämässä 5 op

Kielen sisäinen tulkkauksen työelämässä 5 op

Harjoittelu 5, 10 op

K Loppukokeet ja työnäyteportfolio 7 op

O Tutkimus ja kehittäminen 4, 5 op

1. lukukausi *Opiskelu ja työkielet* 28 op
OPI0015A11H Oppiminen ja ammatillisen työn lähtökohdat 15 op
OPI1005A11H Opiskelutaidot ja -välineet 5 op
OPI2005A11H Ihmiskuva ja kulttuuritietoisuus 5 op
OPI3005A11H Suomalainen kasvatusta- ja koulutusjärjestelmä 5 op
KIE0013A11H Kieli, kommunikaatio ja viestintä 13 op
KIE1005A11H Viestintä 5 op
KIE2008A11H Työkielekset 1, 8 op

2. lukukausi *Yhteiskunta tulkin toimintaympäristönä* 32 op
VII0025A11H Viittomakieliala 25 op
VII1005A11H Suomalainen yhteiskunta ja asiakasryhmiä koskeva lainsäädäntö 5 op
VII2005A11H Viittomakielialan ammattilaiset 5 op
VII3010A11H Asiakasryhmät ja kommunikaatio 10 op
VII4005A11H Työkielekset 2, 5 op
RUT1002A11H Ruotsi 1, 2 op
TUT1005A11H Tutkimus ja kehittäminen 1, 5 op

3. lukukausi *Monikulttuurinen toimintaympäristö* 28 op
KUK0017A11H Kaksikielisyys ja -kulttuurisuus 17 op
KUK1010A11H Kulttuuritieto 10 op
KUK2007A11H Työkielekset 3, 7 op
TOI0008A11H Tulkin toimintavalmiudet 8 op
TOI1005A11H Tulkin perustaidot 5 op
TOI2003A11H Harjoittelu 1, 3 op
RUT2003A11H Ruotsi 2, 3 op

4. lukukausi *Tulkin työelämä* 32 op
PAL0010A11H Tulkkauspalvelun järjestäytyminen 10 op
PAL1005A11H Palvelujärjestelmät 5 op
PAL2005A11H Asiakkaat ja asiakkuudet 5 op
TUL0017A11H Tulkkaus ja työkielet 17 op
TUL1003A11H Tulkkauksen perusteet 3 op
TUL2007A11H Viittomakielen tulkkaus 7 op
TUL3007A11H Tulkkaus puhetta tukevilla ja korvaavilla kommunikaatiomenetelmillä 7 op
ENL1002A11H Englanti 1, 2 op
HAO0103A11H Harjoittelu 2, 3 op

5. lukukausi *Opiskelutilanteet ja tulkkaus tai Opiskelutilanteet ja ohjaus* 28 op
Ammatillisen suuntautumisen mukaan:
TOP0010A11H Tulkkaus opetustilanteissa 10 op
TOP1003A11H Ammatillisena opiskeluympäristössä 3 op
TOP2007A11H Opiskelutulkkaus 7 op
tai
KOP0010A11H Kommunikaatiopedagogiikka 10 op
KOP1003A11H Ammatillisena opiskeluympäristössä 3 op
KOP2007A11H Oppimisen suunnittelu ja ohjaaminen 7 op
VAV1005A11H Vapaasti valittavat 1 (KIR0105A11H Kirjoitustulkkaus 1), 5 op
ENL2003A11H Englanti 2, 3 op
TUT2005A11H Tutkimus ja kehittäminen 2, 5 op
HAO0205A11H Harjoittelu 3, 5 op

6. lukukausi *Asioimistulkkkaus* 32 op
Ammatillisen suuntautumisen mukaan:
ASI0015A11H Asioimistulkkina toimiminen 15 op
ASI1005A11H Kielten välisen tulkkauksen asiakkaat 5 op
ASI2010A11H Kielten välinen asioimistulkkkaus 10 op
tai
ASA0015A11H Asioimistulkkkaus ja asiakaslähtöisyys 15 op
ASA1005A11H Kielensisäisen tulkkauksen asiakkaat 5 op
ASA2005A11H Kielensisäinen asioimistulkkkaus 5 op
ASA3005A11H Viittomien opettajan ammatillisuus 5 op
AHA0007A11H Ammatin harjoittaminen 7 op
AHA1005A11H Yrittäjäyys 5 op
AHA2002A11H Projektiopinnot 1, 2 op
HAO0305A11H Harjoittelu 4, 5 op
VAV2005A11H Vapaasti valittavat 2 (KIR0205A11H Kirjoitustulkkkaus 2) 5 op
7. lukukausi *Kulttuuriympäristöt ja tulkkaus* tai *Kulttuuriympäristöt ja ohjaus* 28 op
PRO0005A11H Projektiopinnot 2, 5 op
Ammatillisen suuntautumisen mukaan:
KIV0018A11H Kielten välisen tulkkauksen syventävät, 18 op
KIV1006A11H Kielten välisen tulkkauksen syventävät 1, 6op
KIV2006A11H Kielten välisen tulkkauksen syventävät 2, 6op
KIV3006A11H Kielten välisen tulkkauksen syventävät 3, 6op
tai
KIS0018A11H Kielensisäisen tulkkauksen ja pedagogisten syventävät, 18 op
KIS1006A11H Kielensisäisen tulkkauksen ja pedagogisten syventävät 1, 6 op
KIS2006A11H Kielensisäisen tulkkauksen ja pedagogisten syventävät 2, 6 op
KIS3006A11H Kielensisäisen tulkkauksen ja pedagogisten syventävät 3, 6 op
TUT3005A11H Tutkimus ja kehittäminen 3, 5 op
8. lukukausi *Tutkimus ja työelämä* 32 op
TYÖ0020A11H Työelämävalmiudet 20 op
TYÖ1005A11H Ammatillinen järjestäytyminen ja urasuunnittelu 5 op
Ammatillisen suuntautumisen mukaan:
TYÖ2005A11H Kielten välinen tulkkaus työelämässä 5 op
tai
TYÖ3005A11H Kielensisäinen tulkkaus työelämässä 5 op
TYÖ4010A11H Harjoittelu 5, 10 op
LOP0007A11H Loppukokeet ja työnäyteportfolio 7 op
TUT4005A11H Tutkimus ja kehittäminen 4, 5 op

Johdanto

Diakonia-ammattikorkeakoulun viittomakielentulkin koulutusohjelmassa Turun toimipaikassa koulutetaan monitaitoisia viittomakielen kääntämisen ja tulkkauksen ammattilaisia yhteiskunnan tarpeisiin. Syksystä 2011 astui voimaan uusi opetussuunnitelma, jossa tutkintoa on sekä syvennetty että laajennettu vastaamaan työelämän ajankohtaisiin haasteisiin. Aiemmassa opetussuunnitelmassa kaikki opiskelijat keskittyivät viittomakielen tulkkaukseen, ja osa heistä valitsi tukiviittomaopetuksen vaihtoehtoisiksi ammattiopinnoikseen. Uuteen opetussuunnitelmaan on sisällytetty viittomakielen ja suomen kielen välisen tulkkauksen lisäksi tulkkaus puhetta tukevalla ja korvaavilla kommunikaatiomenetelmillä puhevammaisille henkilöille sekä tukiviittomien ja tukimenetelmien pedagogiikkaa.

Diakissa tulkkiopetusta toteutetaan tiiviissä yhteydessä työelämään muun muassa tulkkirytyksen, DiakOpin, kautta. DiakOppi on toiminut viittomakielen tulkkauksen palveluntuottajana syksystä 2010 lähtien. DiakOpin idea on, että lehtori ja opiskelija toimivat mentori–aktori-tulkkiparina tarjoten tulkkauspalvelua asiakkaille. Opiskelijat saavat tuntuman aitoon tulkkaustilanteeseen ohjatusti, ja lehtorit voivat pitää yllä työelämätaitojaan. DiakOpissa tehtävä työelämässä oppiminen on sisällytetty opetussuunnitelmaan.

Muutkin koulutusohjelman uudistukset pohjautuvat Suomessa viime aikoina tapahtuneisiin laki- ja palvelurakennemuutoksiin ja -uudistuksiin. Uusi tulkkauslaki eli Laki vammaisten henkilöiden tulkkauspalveluista astui voimaan 1. syyskuuta 2010. Suomessa siirryttiin keskitettyyn tulkkauspalvelujärjestelmään, jonka järjestäminen on Kansaneläkelaitoksen vastuulla.

Opintojen rakenne ja etenemisjärjestys

Viittomakielentulkin koulutusohjelma sisältää 240 opintopistettä opintoja, jotka muodostavat humanistisen ja kasvatusalan ammattikorkeakoulututkinnon ”viittomakielentulkki (AMK)”. Opinnot kestävät neljä vuotta.

Koulutusohjelman opinnot on teemoitettu lukukausittain siten, että osaaminen etenee spiraalimaisesti kohti laadukasta tulkkaustaitoa. Opetussuunnitelma on osittain integroitu suunnitelma, jolloin tietyt oppiaineet ja -sisällöt kulkevat sekä juonteina muiden opintojen ohella että omina erillisinä jaksoinaan. Viittomakielen opinnot, harjoittelut ja ammatillisuuden opinnot ovat edellä mainittuja integroituja opintoja.

Opintojen ensimmäisten kahden vuoden aikana opiskelijat saavat vahvan pohjan viittomakielialalle sekä erilaisten kommunikaatiomenetelmien ja asiakasryhmien laajaan tuntemukseen. Toisen opiskeluvuoden lopussa jokainen opiskelija valitsee soveltuvuutensa ja kiinnostuksensa perusteella suuntautumisensa joko kielten väliseen tulkkaukseen tai kielensisäiseen tulkkaukseen ja pedagogiikkaan. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että opinnot painottuvat joko suomalaisen viittomakielen ja suomen kielen väliseen tulkkaukseen tai tulkkaukseen jollakin puhetta tukevalla tai korvaavalla kommunikaatiomenetelmällä. Jälkimmäiseen vaihtoehtoon sisältyy myös pedagogisten taitojen hankkiminen tukiviittomien ja tukimenetelmien opetusallalla. Kirjoitustulkkauksen voi valita molemmissa vaihtoehdoissa vapaasti valittaviksi opinnoiksi.

Lukukausien teemat ovat seuraavat:

1. lukukausi: Opiskelu ja työkielet
2. lukukausi: Yhteiskunta tulkin toimintaympäristönä
3. lukukausi: Monikulttuurinen toimintaympäristö
4. lukukausi: Tulkin työelämä
5. lukukausi: Opiskelutilanteet ja tulkkaus / Opiskelutilanteet ja ohjaus
6. lukukausi: Asioimistulkkaus

7. lukukausi: Kulttuuriympäristöt ja tulkkaus / Kulttuuriympäristöt ja ohjaus
8. lukukausi: Tutkimus ja työelämä

Lukukaudet keskittyvät teemansa mukaisesti yhteen tulkin työn keskeiseen toimintaympäristöön tai näkökulmaan. Lukukausien 1–4 aikana teeman mukaista ympäristöä tarkastellaan yleisesti opetellen toimintaprosessit sekä sanasto molemmilla työkielillä. Kahtena viimeisenä lukuvuotena eli lukukausilla 5–8 samat toimintaympäristöt käydään läpi uudelleen niissä tulkkaamisen näkökulmasta. Esimerkiksi 2. lukukauden yhteiskunta teema toistuu 6. lukukaudella asioimistulkkauksena. Teemapareja ovat 1. lukukausi *Opiskelu ja työkielet* ja 5. lukukausi *Opiskelutilanteet*, 2. lukukausi *Yhteiskunta* ja 6. lukukausi *Asioimistulkkaus*, 3. lukukausi *Monikulttuurisuus* ja 7. lukukausi *Kulttuuriympäristöt* sekä 4. lukukausi *Tulkin työelämä* ja 8. lukukausi *Tutkimus ja työelämä*. Näin opiskelijan osaaminen kertautuu ja syventyy sekä teorian tieto kytkeytyy käytännön harjoitteluun koko opintojen ajan. Opintojen aikana opiskelijat perehtyvät myös kääntämiseen ja saavat perusvalmiuksia kääntäjänä toimimiseen.

Tutkintoon sisältyy 20 opintopisteen laajuinen opinnäytetyö ja 10 opintopistettä vapaasti valittavia opintoja. Vapaasti valittaviin opintoihin voi myös sisällyttää Turun toimipaikan oman tarjonnan lisäksi opintoja Diakin muista koulutusohjelmista tai muiden korkeakoulutasoisten oppilaitosten tarjonnasta. Opintojen aikana on mahdollista lähteä kansainväliseen vaihtoon, jolloin opiskelija suorittaa 7. lukukauden pääsääntöisesti vaihtokohteessa.

Opintojensa alussa opiskelija laatii henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (hops), jota päivitetään opintojen edetessä.

Tulkkaus

Tulkkausopintojen tavoitteena on oppia menetelmät, joita käyttämällä tulkki pystyy välittämään viestijän kielellisten ilmausten taustalla olevat ajatukset ja tarkoitukset kohdekielelle kulttuurierot huomioiden. Koulutukseen liittyvät tulkkausopinnot alkavat alusta, eivätkä edellytä aiempia tulkkausopintoja tai –kokemusta. Käytännön tulkkausharjoitukset sekä teoriaopinnot kulkevat limittäin koko opintojen ajan. Tulkkausopinnot toteutetaan osittain yhdessä koko vuosikurssin kanssa ja osittain vaihtoehtoisten ammattiopintojen mukaisissa pienryhmissä. Tulkkausopinnot päättyvät loppukokeeseen, jossa opiskelija suorittaa oman osaamisprofiilinsa mukaiset osiot osoittaen kykynsä hallita koko tulkkausprosessi alusta loppuun asti itsenäisesti ja olevansa valmis toimimaan tulkkausalan ammattilaisena.

Kielten välinen tulkkaus

Kielten välinen tulkkaus keskittyy tulkkaamiseen työkielten suomi ja suomalainen viittomakieli välillä. Suomalaisesta viittomakielestä käytössä voi olla myös kuurosokeille asiakkaille tarkoitettu taktiilimuoto. Asiakkaana on tällöin kuuro/kuurosokea viittomakielinen henkilö, joka käyttää tulkkausta erilaisissa kommunikointitilanteissa silloin, kun tilanteeseen osallistujilla ei ole käytössä yhteistä kieltä.

Kielensisäinen tulkkaus

Kielensisäinen tulkkaus merkitsee tulkkausta yhden kielen (suomen) eri viestintämuotojen välillä. Puhutun kielen auditiivinen kanava vaihdetaan visuaaliseen kanavaan viittomaksi, tekstiksi, selkeäksi huulioksi tai kuviksi. Kielensisäisen tulkkauksen asiakkaina voivat olla kuulo- tai puhevammaisia, jotka tarvitsevat tulkkausta erilaisissa kommunikointitilanteissa. Puhevammaiset henkilöt käyttävät puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja, joiden käyttöön voi liittyä myös apuvälineitä.

1. LUKUKAUSI

OPISKELU JA TYÖKIELET 28 OP

OPI0015A11H Oppiminen ja ammatillisen työn lähtökohdat 15 op

OPI1005A11H Opiskelutaidot ja -välineet 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa toimia ammattikorkeakoulun oppimisympäristöissä ja osaa Diakin opiskelukäytännöt
- osaa suunnitella ja toteuttaa opintopolkuaan ja osaamistavoitteitaan sekä arvioida osaamistaan hyödyntäen ohjauskeskustelua ja Diakin arviointikriteereitä
- osaa toimia vuorovaikutteisesti ja tavoitteellisesti viittomakielisessä oppimisympäristössä
- osaa käyttää amk-opinnoissa tarvittavia tietoteknisiä ja audiovisuaalisia laitteita ja ohjelmistoja
- osaa käyttää keskeisiä tiedonlähteitä ja tietokantoja.

Ydinsisällöt

- Diakin oppimisympäristöt ja -käytänteet sekä oppimisenäkemykset
- tuutorointi ja ohjausjärjestelmä
- suunnittelu ja henkilökohtainen opintosuunnitelma
- tietotekniikka ja verkkoympäristöt
- av- ja kielistudiotyöskentely
- tiedonhankinta

OPI1005A11H Ihmiskuva ja kulttuuritietoisuus 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- tietää ihmiskäsitykseen, identiteettiin ja minäkuvaan liittyvät keskeiset käsitteet sekä niiden merkityksen osana ammatillista kasvua
- tunnistaa omat kieli- ja kulttuuritaustansa ja osaa reflektoida vahvuuksiaan sekä kehittämishaasteitaan ammatillisen kasvun lähtökohtana
- tiedostaa persoonallisuuden ja ammatti-identiteetin merkityksen työtä ohjaavana tekijänä
- osaa määritellä enemmistö- ja vähemmistökulttuurien ominaispiirteet
- osaa määritellä tulkin ammattikuvan
- ymmärtää etiikan ja ammattietiikan perusteet
- tuntee identiteettiä ja ammatillista kasvua vahvistavia työtapoja ja ymmärtää ryhmäytymisen merkityksen
- osaa tuottaa yksinkertaisia itseensä ja lähipiiriinsä liittyvä peruslauseita suomalaisella viittomakielellä.

Ydinsisällöt

- keskeiset ihmiskäsitykset
- identiteetti ja minäkuva
- etiikan teoria ja ammattietiikka
- ammatti-identiteetin rakentuminen
- puolueettomuus ja yhdenvertaisuus
- ryhmädynamiikka
- enemmistö- ja vähemmistökulttuuri
- työnohjaus
- reflektointitaidot ja palaute
- minä ja lähiympäristöni viittomakielellä
- viittomakielen lauseopin perusteet

OPI3005A11H Suomalainen kasvatusta- ja koulutusjärjestelmä 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- tuntee suomalaisen kasvatusta- ja koulutusjärjestelmän ja sen toimintaperiaatteet
- tuntee ja osaa käyttää kasvatusta- ja koulutusjärjestelmän keskeisiä käsitteitä molemmilla työkielillä
- ymmärtää tulkin, opettajan ja ohjaajan roolien ja koulutusten erot
- tuntee asiakasryhmien koulutusjärjestelmien historian
- osaa kertoa koulutustaan viittomakielellä perustasolla
- osaa viittoa ajattelu-, tunne- ja viestintäverbejä
- osaa viittoa monisuuntaisia verbejä.

Ydinsisällöt:

- suomalainen kasvatusta- ja koulutusjärjestelmä
- pidennetty oppivelvollisuus
- kasvatusta- ja koulutusjärjestelmän keskeiset käsitteet
- työroolit
- kasvatusta- ja koulutusjärjestelmä viittomakielellä
- viittomakielen verbioppi

KIE0013A11H Kieli, kommunikaatio ja viestintä 13 op

KIE1005A11H Viestintä 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- tuntee vuorovaikutukseen vaikuttavia tekijöitä ja osaa analysoida viestintätilanteita
- osaa lukea merkkejä ja niiden merkityksiä
- osaa käyttää ilmeitä, eleitä ja kehoa viestin välittämiseen
- osaa improvisoida ja esiintyä toisten edessä
- osaa hallita esiintymisjännitystään ja -varmuuttaan
- ymmärtää eri aistikanavien merkityksen ja käyttömahdollisuudet viestinnässä
- osaa kirjoittaa opiskeluun liittyviä lähdepohjaisia tekstejä ja työstää niitä palautteen pohjalta
- osaa käyttää kielioppaita
- osaa oikeakielisyyden perusasiat.

Ydinsisällöt

- viestintävälineet ja -kanavat sekä aistikanavat
- semiotiikan perusteet
- esiintymistaito ja -varmuus
- sanaton viestintä
- kirjoitusviestintä
- kirjoittamisprosessi
- kielenhuolto ja kielioppaat
- Diakin kirjoitusohjeet

KIE2008A11H Työkieleet 1, 8 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa hyödyntää tietoa yleisestä kielenoppimisprosessista
- osaa käyttää ja kehittää kielitietoaan ja -taitoaan luovasti
- osaa yleisen kielitieteen perusteet

- osaa vertailla työkieliä ja niiden osa-alueita
- osaa kielentää kokemansa, näkemänsä ja kuulemansa
- tuntee puhetta tukevien ja korvaavien kommunikaatiomenetelmien periaatteet
- tuntee viittomakielen rakenteen peruspiirteet
- ymmärtää viittoman rakenteen
- tuntee uusien viittomien luomisen periaatteet
- osaa käyttää viittomakielen peruslausetyyppejä omassa ilmaisussaan
- osaa luokitella viittomia semanttisiin luokkiin.

Ydinsisällöt

- viittomakieli työkielenä
- kielten rakenne ja vertailu
- kielitiedon ja -taidon kehittäminen
- kielenoppiminen
- kielentäminen
- viittomakielen peruslausetyypit
- viittomiston kartuttaminen
- sanakirjat, viittomistot

2. LUKUKAUSI

YHTEISKUNTA TULKIN TOIMINTAYMPÄRISTÖNÄ 32 OP

VII0025A11H Viittomakieliala 25 op

VII1005A11H Suomalainen yhteiskunta ja asiakasryhmiä koskeva lainsäädäntö 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- tuntee suomalaisen yhteiskuntajärjestelmän ja sen keskeiset toimijat
- tuntee viittomakielialan asiakasryhmien palvelujärjestelmät
- osaa toimia yhteiskunnan keskeisimmässä palveluympäristöissä
- osaa käyttää yhteiskuntaan ja palveluihin liittyviä perusviittomia.

Ydinsisällöt

- suomalaisen yhteiskunnan rakenne, toimijat ja poliittinen järjestelmä
- päätöksenteko- ja hallintojärjestelmä Suomessa
- kansalaisyhteiskunta ja järjestösektori yhteiskunnallisena toimijana
- asiakkaita ja heidän palvelujärjestelmiään koskeva lainsäädäntö
- palveluympäristöt suomalaisella viittomakielellä

VII2005A11H Viittomakielialan ammattilaiset 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- tuntee alan työntekijäryhmät, työn juridiset perusteet, tehtävät ja roolit
- tietää viittomakielialalla toimivien ammattilaisten vastuut ja velvollisuudet
- osaa kertoa tulkikoulutuksen ja ammattikunnan järjestäytymisen historiasta
- osaa kertoa viittomakielellä viittomakielialan ammattilaisten toimenkuvista.

Ydinsisällöt

- työntekijäryhmät
- ammattisäännöt ja ammattietiikka
- ammattiryhmiä koskeva lainsäädäntö
- työntekijäryhmät ja toimenkuvat viittomakielellä

VII3010A11H Asiakasryhmät ja kommunikaatio 10 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa määritellä eri asiakasryhmät ja niiden erityistarpeet
- tuntee yleisimmät kuulo- ja puhevammaisuutta aiheuttavat tekijät
- tuntee ja osaa vertailla eri asiakasryhmien käyttämiä kommunikaatiomenetelmiä
- tietää eri asiakasryhmien etujärjestöt
- osaa hakea tietoa eri asiakasryhmien lainsäädännöllisistä oikeuksista
- osaa käyttää alan organisaatioihin liittyvää sanastoa molemmilla työkielillä
- osaa kertoa alan eri toimijoista viittomakielellä
- osaa varioida viittomistaan ja ymmärtää viittomakielen variaatioita
- osaa käydä viittomakielistä keskustelua
- tuntee termityön perusteet.

Ydinsisällöt

- viittomakielialan asiakasryhmät
- kuulo- ja puhevammaisuutta aiheuttavat tekijät
- asiakasryhmien käyttämien kommunikaatiomenetelmien perusteet
- asiakasjärjestöt
- asiakasryhmiä koskeva lainsäädäntö
- keskustelutaidot
- termityö

VII4005A11H Työkielet 2, 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa tarkkailla omia viestintätapojaan ja analysoida vuorovaikutukseen vaikuttavia tekijöitä
- osaa toimia yksilö- ja ryhmäviestintätilanteissa sekä viittomakielisessä vuorovaikutustilanteessa
- osaa valmistella ja pitää tavoitteellisen asiapuhe-esityksen
- osaa kielentää viittomakieltä suomen kielelle
- osaa muunnella viittomakielen peruslauseita käyttötarkoituksen mukaan
- ymmärtää merkitysten kulttuurisidonnaisuuden
- tuntee parafrasien muodostamisen periaatteet
- osaa poimia puhutusta ja viitotusta viestistä olennaiset asiat
- osaa tehdä harjoitteluhakemuksen, ansioluettelon ja viittomakielen työnäytteen.

Ydinsisällöt

- puheviestinnän perusteet
- ryhmäviestintä
- puhe-esitys
- mielle- ja ajatuskartat
- kollokaatiot
- viittomakielinen vuorovaikutus
- kielikohteliaisuus
- paikantaminen ja roolinvaihto
- pragmaattiset lausetyypit
- työnäyte, harjoitteluhakemus, ansioluettelo

RUT1002A11H Ruotsi 1, orientoivat opinnot 2 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa toimia suullisesti mm. seuraavilla osa-alueilla: pystyy viestimään pääosin ymmärrettävästi ennakoitavissa tilanteissa ja osallistuu yksinkertaiseen vuorovaikutukseen (taitotaso B1)
- osaa toimia kirjallisesti mm. seuraavasti: osaa kirjoittaa yksinkertaisen omaan alaan liittyvän tekstin pääosin ymmärrettävästi ja osaa käyttää tavallisimpia rakenteita (taitotaso B1)
- osaa sekä kielen tavallista yleissanastoa että ammatissa tarvittavia peruskäsitteitä
- osaa kuvata henkilö- ja koulutustaustaansa
- osaa käyttää tavanomaisia keskustelufraaseja
- ymmärtää tekstiä, kirjoittaa ja puhuu liittyen alan yleisluontoisiin aihepiireihin ja viestintätilanteisiin.

Ydinsisällöt

- peruskielioppi
- puhuminen, kirjoittaminen ja lukeminen
- yleinen ja ammattiin suuntautunut sanasto, aihealueet ja fraasit

TUT1005A11H Tutkimus ja kehittäminen 1, 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- tuntee työelämälähtöisen tutkimus- ja kehittämistoiminnan lähtökohdat ja perusteet
- tuntee tieteellisen tutkimustoiminnan lähtökohdat ja perusteet
- tuntee tutkimus-, projekti- ja tuotekehitystyön perusteet ja vaiheet
- tuntee erilaisia tutkimusstrategioita ja -menetelmiä
- tuntee tutkimusraportin tekstilajina ja osaa lukea sitä
- osaa hyödyntää Diakin opinnäytetyöopasta suunnitellessaan opinnäytetyötään.

Ydinsisällöt

- työelämälähtöinen tutkimus- ja kehittämistoiminta
- tieteellisen tutkimuksen filosofiset, teoreettiset ja eettiset perusteet
- kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen tutkimusprosessi
- tuotekehitysprosessi ja projektinhallinta
- tutkimusraportti tekstilajina

3. LUKUKAUSI

MONIKULTTUURINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ 28 OP

KUK0017A11H Kaksikielisyys ja -kulttuurisuus 17 op

KUK1010A11H Kulttuuritieto 10 op

Tavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää kulttuuriteorian, kulttuurien välisen viestinnän sekä enemmistö- ja vähemmistönäkökulman merkityksen osana tulkin työtä
- tiedostaa asenteiden ja arvojen vaikutuksen ammatilliseen työhön
- osaa määritellä viittomakielisten ja suomenkielisten kieli- ja kulttuuriyhteisön ominaispiirteet
- tuntee suullisen perimätiedon ja kirjoittamattoman kulttuurin ominaispiirteet
- tuntee viittomakielisten yhteisön historiaa sekä merkittävät henkilöt ja tapahtumat
- osaa käyttäytyä tilanteen edellyttämällä tavalla
- osaa havainnoida ja analysoida asiakasryhmien tapakulttuuria
- tunnistaa viittomakielisen esittävän taiteen tyyllilajit.

Ydinsisällöt

- kollektiivinen ja yksilöllinen kulttuuri
- viittomakielisten historia
- kaksikielisyys
- viittomakielinen runous, tarinankerronta, huumori
- kulttuuriteoria ja -käsitteistö
- kulttuurienväläinen viestintä, kulttuuriherkkyys
- enemmistö, vähemmistö, rinnakkais- ja alakulttuurit, kulttuuriyhdyt
- etiketti

KUK2007A11H Työkieleet 3, 7 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa tehdä osuvia kielellisiä valintoja ja etsiä vastaavuuksia työkielten välillä
- osaa käyttää molempien työkielten variaatiota
- osaa muodostaa parafraseja molemmilla työkielillä
- osaa tiivistää ja rikastuttaa tekstejä sekä erottaa erilaisia tekstilajeja
- tuntee selkokielen periaatteet ja osaa tuottaa selkokieltä
- ymmärtää puhetta tukevien ja korvaavien kommunikaatiomenetelmien perusteet ja tuntee kommunikoinnin tukena käytettävät tekniset apuvälineet
- osaa kertoa vuotuisjuhlista ja perhetapahtumista suomalaisella viittomakielellä
- tunnistaa viittomakielisen ilmaisun tyyllilajeja ja osaa muunnella omaa ilmaisuaan tilanteen mukaan
- osaa pitää tilanpuheen molemmilla työkielillä.

Ydinsisällöt

- tekstilajit
- selkokieli
- murteet, tyyli ja rekisterit
- referointi
- parafrasointi
- synonyymit
- puhetta tukevat ja korvaavat kommunikaatiomenetelmät
- tekniset apuvälineet kommunikoinnin tukena
- viittaussuhteet
- tilanpuheitten rakenne

TOI0008A11H Tulkin toimintavalmiudet 8 op

TOI1005A11H Tulkin perustaidot 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa käyttää tulkkauksen ja kääntämisen peruskäsitteistöä
- osaa valmistautua tulkkaukseen ja etsiä tietoa tarkoituksenmukaisesti
- osaa kehittää muistiaan
- ymmärtää tulkkauksen ja kääntämisen konteksti- ja kulttuurisidonnaisuuden
- osaa toistaa ja selventää puhetta ja viittomista
- osaa tulkata konsekutiivisesti helppoja tekstejä
- osaa löytää keskeisen ydinsisällön teksteistä
- tuntee hyvän äänenkäytön perusteet ja osaa käyttää ääntään oikein
- osaa työskennellä ergonomisesti.

Ydinsisällöt

- tulkkkaus, kääntäminen, tulkkkauslajit
- valmistautuminen (sanakirja- ja termityö)
- muistin toiminta
- kulttuurin huomioimisen strategiat
- kontekstuaalisuus
- ydinsisältö ja kokonaisuuden hahmottaminen
- konsekutiivitulkkauksen perusteet
- funktionaalinen lähestymistapa
- äänenkäyttö
- ergonomia
- puheen ja viittomisen toistaminen ja selventäminen

TOI2003A11H Harjoittelu 1, 3 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa käyttää viittomakieltä / puhetta tukevia ja korvaavia kommunikaatiomenetelmiä vapaassa tilanteessa
- tietää viittomakielialan / puhevamma-alan / viittomien opetuksen toimijoita
- tunnistaa ja osaa erottaa toisistaan viittomakielialan / puhevamma-alan/ viittomien opetuksen eri toimijoiden tehtävät, työkäytännöt, työyhteisöt ja niiden verkostot
- osaa hahmottaa viittomakielen tulkin / puhevammaisten tulkin/ viittomien opettajan työnkuvan ja työssä vaadittavan tiedon, taidon ja osaamisen
- osaa verrata työnkuvia viittomakielialan muiden ammattilaisten työnkuviin
- ymmärtää verkostoitumisen merkityksen
- osaa hyödyntää työelämäohjausta.

Ydinsisällöt

- valmistautuminen työtehtävään
- erilaiset kielenkäyttötilanteet ja kommunikaatiomenetelmät
- viittomakieli- ja puhevamma-alan eri organisaatiot
- viittomakielen ja puhevammaisten tulkin työnkuvat ja työtehtävät
- viittomien opettajan työnkuva ja työtehtävät
- moniammatillinen yhteistyö
- verkostoituminen
- Diakin harjoittelumateriaali

RUT2003A11H Ruotsi 2, ammatilliset opinnot 3 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa toimia suullisesti mm. seuraavilla osa-alueilla: osaa toimia asianmukaisesti jokapäiväisissä alakohtaisissa työelämän kielenkäyttötilanteissa ja osallistuu aloitteellisesti vuorovaikutukseen tutuissa tilanteissa (taitotaso B1–C1)
osaa käyttää puhetta tukevia ja korvaavien kommunikaatiomenetelmiä vapaassa tilanteessa
- osaa toimia kirjallisesti mm. seuraavilla osa-alueilla: selviytyy jokapäiväisissä työelämän yleisissä ja alakohtaisissa kielenkäyttötilanteissa, osaa kirjoittaa sisällöllisesti eheän tekstin ja osaa käyttää kielen perusrakenteita joksikin vaivattomasti (taitotaso B1–C1)
- osaa käyttää oman alan ja yleiskielen perussanastoa
- osaa kuvata työaloja ja -tehtäviä ruotsiksi
- osaa haastatella, ohjata, antaa tietoja asiakastilanteissa
- ymmärtää tekstiä, kirjoittaa ja puhuu liittyen oman alan tavallisiin aihepiireihin ja viestintätilanteisiin
- puhuminen vuorovaikutustilanteissa, kirjoittaminen ja lukeminen.

Ydinsisällöt

- oman alan ammatillinen sanasto ja aihepiirit
- asiakastilanteet
- dokumentointi

4. LUKUKAUSI

TULKIN TYÖELÄMÄ 32 OP

PAL0010A11H Tulkkauspalvelun järjestäytyminen 10 op

PAL1005A11H Palvelujärjestelmät 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- tuntee kuulo- ja puhevammaisten tulkkauspalvelujärjestelmän rakenteen ja toimijat
- tietää, miten suomalaisen viittomakielen ja eri puhetta tukevien ja korvaavien kommunikaatiomenetelmien opetus on Suomessa järjestetty
- tuntee yrittäjänä ja työsuhteessa toimimisen erot
- osaa kertoa tulkkauspalvelujärjestelmästä suomalaisella viittomakielellä
- osaa muodostaa viittausuhteiltaan oikeakielisiä tekstejä viittomakielellä
- tuntee vuorovaikutuksen periaatteet viittomakielisessä keskustelussa ja osaa käyttää niitä.

Ydinsisällöt

- tulkkauspalvelujärjestelmä
- vaikeavammaisten tulkkauspalvelulaki
- kieli- ja kommunikaatio-opetusjärjestelmä
- työn tekemisen tavat (yrittäjyys, johtajuus, työntekijyys)
- tulkkauspalvelualan keskeinen termistö ja ilmaisutavat molemmilla työkielillä
- tekstin sisäinen koheesio
- vuoronvaihto suomalaisella viittomakielellä

PAL2005A11H Asiakkaat ja asiakkuudet 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa toimia palveluntuottajan ja asiakkaan rooleissa
- ymmärtää hyvän asiakaspalvelun merkityksen tulkin työssä
- tuntee tulkin tavallisimmat asiakaspalvelutilanteet ja yleisimmät asiointiprosessit
- osaa kertoa työelämästä suomalaisella viittomakielellä
- osaa simuloida viittoen työelämän eri tilanteita.

Ydinsisällöt

- asiakaspalvelu
- tavanomaisimmat asiakaspalvelutilanteet ja -ympäristöt
- työelämäviittomat
- viittomakieliset vuorovaikutustaidot

TUL0017A11H Tulkkaus ja työkielet 17 op

TUL1003A11H Tulkkauksen perusteet 3 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa määritellä eri tulkkausmenetelmät ja keskeisimmät tulkkauslajit
- tuntee keskeisimmät tulkkausmallit sekä käännösteoriat
- osaa tulkata konsekutiivisesti vaihtelevissa tilanteissa erilaisia aihealueita
- osaa välittää lähdetekstin ydinsisällön kohdekielelle.

Ydinsisällöt

- tulkkausmenetelmät
- tulkkauslajit
- tulkkauksen teoriapohja, tulkkausmallit
- käännösteoriat
- konsekutiivitulkkausharjoitukset
- muistiinpanotekniikat
- tiedon segmentointimenetelmät

TUL2007A11H Viittomakielen tulkkaus 7 op

Tavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää kielten välisen ja kielensisäisen tulkkauksen erot
- osaa tulkata simultaanisti helppoja tekstejä
- osaa tulkata kahdensuuntaisesti helppoja tekstejä
- osaa säädellä vuorovaikutusta tulkkauksen aikana
- osaa arvioida omia vahvuusalueitaan viittomakielen käyttäjänä ja tulkkina sekä hyödyntää niitä
- osaa viittoja asiatyylillä eri elämäalueilla tapahtuvissa tilanteissa.

Ydinsisällöt

- kielten välinen ja kielensisäinen tulkkaus
- simultaanitulkkauksen perusteet
- dialogitulkkaus
- itsereflektio

TUL3007A11H Tulkkaus puhetta tukevilla ja korvaavilla kommunikaatiomenetelmillä 7 op

Tavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää kielten välisen ja kielensisäisen tulkkauksen erot eri puhetta tukevien ja korvaavien kommunikaatiomenetelmien näkökulmasta
- tuntee puhetta tukevat ja korvaavat tulkkausmenetelmät ja osaa tulkata helppoissa tilanteissa
- osaa arvioida ja hyödyntää omia vahvuusalueitaan työkielten ja kommunikaatiomenetelmien käyttäjänä.

Ydinsisällöt

- puhetta tukevien ja korvaavien tulkkausmenetelmien perusteet
- tukiviittomat
- epäselvän puheen tulkkaus
- kirjoituksen tulkkaus
- Bliss-kielen tulkkaus
- keho- ja kokonaiskommunikaatio
- kuva- ja esinekommunikaatio, piirtäminen
- aakkostaminen
- tekniset apuvälineet kommunikoinnin tukena
- itsereflektio

ENL1002A11H Englanti 1, orientoivat opinnot 2op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa toimia *suullisesti* seuraavilla osa-alueilla: osaa perustella ja selittää mielipiteitään, toimia keskustelutilanteissa, osaa ääntää selvästi ja luonnollisesti, osaa käyttää tavallisimpia rakenteita pääosin oikein (taitotaso B1–B2)
- osaa toimia *kirjallisesti* seuraavilla osa-alueilla: osaa tuottaa pääosin johdonmukaista ja selkeää tekstiä, osaa käyttää tavallisimpia rakenteita enimmäkseen oikein (taitotaso B1–B2)
- osaa kuvata henkilö- ja koulutustaustaansa
- osaa sekä kielen keskeistä sanastoa että ammatissa tarvittavia peruskäsitteitä
- osaa käyttää tavanomaisia keskustelufraaseja.

Ydinsisällöt

- peruskielioppi
- yleinen ja ammattiin suuntautunut sanasto, aihealueet ja fraasit

HAO0103A11H Harjoittelu 2, 3 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa käyttää viittomakieltä / puhetta tukevia ja korvaavia kommunikaatiomenetelmiä vapaassa tilanteessa
- tietää viittomakielialan / puhevamma-alan /viittomien opetuksen toimijoita
- tunnistaa ja osaa erottaa toisistaan viittomakielialan / puhevamma-alan / viittomien opetuksen eri toimijoiden tehtävät, työkäytännöt, työyhteisöt ja niiden verkostot
- osaa hahmottaa viittomakielen tulkin / puhevammaisten tulkin/ viittomien opettajan työnkuvan ja työssä vaadittavan tiedon, taidon ja osaamisen
- osaa verrata työnkuvia viittomakielialan muiden ammattilaisten työnkuviin
- ymmärtää verkostoitumisen merkityksen
- osaa hyödyntää työelämäohjausta.

Ydinsisällöt

- valmistautuminen työtehtävään
- erilaiset kielenkäyttötilanteet ja kommunikaatiomenetelmät
- viittomakieli- ja puhevamma-alan eri organisaatiot
- viittomakielen ja puhevammaisten tulkin työnkuvat ja työtehtävät
- viittomien opettajan työnkuva ja työtehtävät
- moniammatillinen yhteistyö
- verkostoituminen
- Diakin harjoittelumateriaali

5. LUKUKAUSI

OPISKELUTILANTEET JA TULKKAUS tai OPISKELUTILANTEET JA OHJAUS 28 OP

Ammatillisen suuntautumisen mukaan: TOP0010A11H Tulkkaus opetustilanteissa 10 op
TOP1003A11H Ammatillisena opiskeluympäristössä 3 op

Tavoitteet

Opiskelija

- tuntee opiskeluympäristössä työskentelevien työnkuvat
- tunnistaa ja osaa analysoida kasvatus- ja opetustilanteiden valtasuhteita
- osaa tiedottaa omasta työstään tarkoituksenmukaisesti eri tilanteissa
- osaa toimia moniammatillisessa yhteistyössä ja tukea muita ammatillaisia työn tavoitteiden saavuttamisessa.

Ydinsisällöt

- opiskeluympäristössä toimivien roolit, ammatillisuus
- työstä tiedottaminen
- moniammatillinen yhteistyö

TOP2007A11H Opiskelutulkkkaus 7 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa valmistautua tarkoituksenmukaisesti opiskelutulkkauksilanteisiin
- tuntee pitkäkestoisen tulkkauksilanteen vaatimukset
- osaa tulkata simultaanisesti pitkäkestoisia luentoja ja oppitunteja molemmilla työkielillä
- osaa käyttää paritulkkauksen työtapoja ja työskennellä tulkkiparina
- osaa ottaa vastaan ja antaa palautetta tulkkauksilanteessa
- osaa tehdä yhteistyötä tulkkikollegoiden ja asiakkaiden kanssa
- osaa koulutusalojen peruskäsitteistöä molemmilla työkielillä
- osaa analysoida tekstien merkityksiä
- osaa kartuttaa sana- ja viittomavarastoaan
- osaa tulkata vieraiden kielten oppitunneilla
- osaa eri oppiaineiden käsittehierarkiat molemmilla työkielillä.

Ydinsisällöt

- konkreettinen ja mentaalinen valmistautuminen
- opiskelutulkkkaus ja opetustulkkkaus
- simultaanitulkkkaus
- paritulkkkaus
- palaute- ja yhteistyötaidot
- vieraiden kielten opiskelu
- käsittehierarkiat
- viittomakielen verbioppi ja viittaussuhteet

tai

KOP0010A11H Kommunikaatiopedagogiikka 10 op

17

KOP1003A11H Ammatilaisena opiskeluympäristössä 3 op

Tavoitteet

Opiskelija

- tuntee opiskeluympäristössä työskentelevien työnkuvat
- tunnistaa ja osaa analysoida kasvatus- ja opetustilanteiden valtasuhteita
- osaa tiedottaa omasta työstään tarkoituksenmukaisesti eri tilanteissa
- osaa toimia moniammatillisessa yhteistyössä ja tukea muita ammattilaisia työn tavoitteiden saavuttamisessa.

Ydinsisällöt

- opiskeluympäristössä toimivien roolit, ammatillisuus
- työstä tiedottaminen
- moniammatillinen yhteistyö

KOP2007A11H Oppimisen suunnittelu ja ohjaaminen 7 op

Tavoitteet

Opiskelija

- tuntee keskeisimmät oppimiskäsitykset
- osaa määritellä oppimisen tiedolliset ja taidolliset tavoitteet
- osaa suunnitella viittomakommunikaation oppimista oppijälähtöisesti
- osaa opettaa viittomakommunikaatiomenetelmän alkeita
- osaa arvioida omaa toimintaansa viittomien opettajana.

Ydinsisällöt

- oppimiskäsitykset ja oppijälähtöisyys
- kehityspsykologia
- viittomapedagogiikka
- viittomakommunikaatiomenetelmän didaktiikka
- reflektointi

VAV1005A11H Vapaasti valittavat 1

Opiskelija voi sisällyttää vapaasti valittaviin opintoihin Diakin viittomakielen tulkin koulutusohjelman tarjoamia vaihtoehtoisten ammattiopintojen opintojaksoja, kuten kirjoitustulkkausta (kts.alla).

Vapaasti valittaviin opintoihin voi sisällyttää myös muissa Diakin toimipaikoissa ja koulutusohjelmissa, muissa ammattikorkeakouluissa tai yliopistossa suoritettuja opintoja.

KIR0105A11H Kirjoitustulkkaukset 1, 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa kirjoittaa kymmensormijärjestelmällä ja tuntee kirjoitustulkkausohjelmistot
- tuntee kirjoitustulkkauksen peruseriaatteet ja käytännöt
- osaa nimetä puhutulle ja kirjoitetulle kielelle tyypilliset piirteet
- osaa toimittaa puhuttua tekstiä kirjoitettuun kieleen
- osaa käyttää tiivistämis- ja referointitekniikoita
- osaa huomioida eri asiakasryhmät tekstin käsittelyssä ja prosessoinnissa
- osaa asentaa ja käyttää kirjoitustulkkauksessa käytettäviä laitteita ja apuvälineitä
- osaa suunnitella ergonomisen työympäristön.

Ydinsisällöt

- lähtötasokoe
- kymmensormijärjestelmä ja nopeusharjoitukset
- oikeinkirjoitus
- kontekstuaalisuus
- sanasanaisuus
- referointi ja tiivistävä tulkkaus
- selkokirjoittaminen
- lyhenteet
- yleis- ja henkilökohtaisen tulkkauksen laitteet
- työergonomia

ENL2003A11H Englanti 2, ammatilliset opinnot 3 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa toimia *suullisesti* seuraavilla osa-alueilla: osaa ilmaista itseään melko vaivattomasti ammatillisissa asiayhteyksissä, osaa puhua selkeästi ja jäsennellysti, osaa käyttää tavallisimpia rakenteita oikein (taitotaso B2–C1)
- osaa toimia *kirjallisesti* seuraavilla osa-alueilla: osaa tuottaa selkeää ja jäsentynyttä tekstiä, osaa käyttää melko laajasti sekä ammattialalla että toimintaympäristössä tarvittavaa sanastoa, osaa käyttää vaihtelevia ja korvaavia ilmaisuja, osaa käyttää tavallisimpia rakenteita oikein
- osaa tulkkausalan toimintojen keskeisen käsitteistöä
- osaa kuvata työaloja ja -tehtäviä englanniksi
- osaa toimia kulttuurierot huomioon ottaen
- osaa hyödyntää englanninkielistä tulkkausalan ammattikirjallisuutta ja pystyy seuraamaan alansa kansainvälistä kehitystä.

Ydinsisällöt

- oman alan ammatillinen sanasto ja aihepiirit
- kulttuurien välinen kommunikaatio
- asiakastilanteet

TUT2005A11H Tutkimus ja kehittäminen 2, 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa rajata ja perustella ammattikäytäntöihin, ammatilliseen kasvuun ja asiantuntijuuteen liittyviä haasteita tutkimus- ja kehittämisteemoiksi
- tietää keskeisimmät aineiston hankkimisen menetelmät
- osaa kirjoittaa tutkimustekstiä
- osaa laatia kirjallisen tutkimus- tai kehittämis- ja tiedonhankinnan suunnitelman opinnäytetyötään varten
- osaa arvioida tutkimustietoa kriittisesti
- osaa hyödyntää tieto- ja viestintätekniikkaa tutkimus- ja kehittämistyössä
- osaa antaa ja vastaanottaa suullista ja kirjallista palautetta opinnäytetyösuunnitelmasta.

Ydinsisällöt

- tutkimus- ja kehittämistehtävän rajaus
- tutkimusaineiston hankkimisen menetelmät
- tutkimustekstin tyyli ja rakenne
- opinnäytetyön suunnitelma
- seminaarityöskentelyn periaatteet ja tavoitteet

HAO0205A11H Harjoittelu 3, 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa tulkata helpoissa tilanteissa ohjaajan tukemana
- ymmärtää tulkin/viittomien opettajan työn sisällön kokonaisuutena sekä tunnistaa työn haasteet
- tietää eri asiakasryhmien erityistarpeet ja osaa toimia asiakaslähtöisesti
- osaa toimia opiskelu- ja asioimistulkkauksen ympäristöissä
- osaa reflektoida ammatillista kasvuaan suhteessa työhön
- osaa antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä käyttää sitä hyväkseen.

Ydinsisällöt

- viittomakieli-/puhevamma-alan eri organisaatiot
- DiakOppi
- työelämä, työntekijyys
- tulkin / viittomien opettajan työ
- asiakaslähtöisyys ja asiakkuus
- tulkin asiakkaat ja heidän erityistarpeensa
- opiskelu- ja asioimistulkkausympäristöt
- palaute ja reflektointi

6. LUKUKAUSI

ASIOIMISTULKKAUS 32 OP

Ammatillisen suuntautumisen mukaan: *ASI0015A11H Asioimistulkkina toimiminen 15 op*

ASI1005A11H Kielten välisen tulkkauksen asiakkaat 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- tuntee kuulo- ja näkövammaisuutta aiheuttavat tekijät ja erityispiirteet
- tuntee kuulonäkövammaisten ja kuuroutuneiden kommunikaatiomenetelmien perusteet ja osaa soveltaa niitä käytännössä
- osaa huomioida asiakkaiden kommunikaatioon liittyvät erilaiset tarpeet
- osaa toimia asiakaslähtöisesti ja palveluhenkisesti
- osaa analysoida ja käsitellä tunteitaan henkisesti vaativissa tulkkaustilanteissa.

Ydinsisällöt

- kuulo- ja näkövammaisuutta aiheuttavat tekijät
- kehityspsykologia
- kuvailu ja opastus
- haptiset menetelmät ja sosiaaliset pikaviestit
- kuulonäkövammaisuutta aiheuttavat sairaudet ja vammat
- kuulonäkövammaisten ja kuuroutuneiden kommunikaatiomenetelmien perusteet
- itsesäätelytaidot

ASI2010A11H Kielten välinen asioimistulkkaus 10 op

Tavoitteet

Opiskelija

- tuntee asioimistulkin työnkuvan ja tyypilliset tulkkaustilanteet
- osaa tulkata konsekutiivisesti ja simultaanisti erilaisia asioimistilanteita
- osaa käyttää etä- ja mobiilitulkkauslaitteita ja -ohjelmistoja
- osaa toimia etätulkkina ja ottaa huomioon kaksiuolteisen kuvan vaikutukset viittomiseen
- osaa tulkata puhelimesta
- osaa tulkata esittävää taidetta
- osaa tulkata hengellisissä tilaisuuksissa
- osaa analysoida tekstien syvämerkityksiä
- osaa käyttää äänellisiä tehokeinoja suomen kielelle tulkkauksessa
- tuntee keskustelun rakenne- ja tyylipiirteet
- osaa käyttää asioimistulkkaustilanteiden keskeistä termistöä molemmilla työkielillä
- osaa tulkita ja tulkata erilaisia viittomakäsialoja.

Ydinsisällöt

- asiointi, harrastukset, juhlat, perhetapahtumat
- sosiaali- ja terveysala, poliisi, kasvatus ja koulutus
- etä- ja mobiilitulkkausohjelmistot ja laitteistot
- kameralle viittominen
- puhelintulkkauksen käytännöt
- kulttuuritulkkaus, teatteri
- kielikuvat
- hengellinen tulkkaus
- äänelliset ja visuaaliset tehokeinot
- viittomakäsialat
- erilaiset vuorovaikutustilanteet
- yksilöllinen kielenkäyttö

tai

ASA0015A11H Asioimistulkkaus ja asiakaslähtöisyys 15 op

ASA1005A11H Kielensisäisen tulkkauksen asiakkaat 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- tuntee puhevammaisuutta aiheuttavat tekijät sekä puhevammaisuuden erityispiirteet
- osaa käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikaatiomenetelmiä monipuolisesti
- osaa toimia asiakaslähtöisesti ja palveluhenkisesti.

Ydinsisällöt

- puhevammaisuutta aiheuttavat tekijät
- kehityspsykologia
- kielellisen kyvyn häiriöt ja niitä aiheuttavat sairaudet ja vammat
- puheen motoriset häiriöt ja niitä aiheuttavat sairaudet ja vammat
- kuntoutussuunnitelma ja tarvekartoitus
- puhetta tukevat ja korvaavat kommunikaatiomenetelmät

ASA2005A11H Kielensisäinen asioimistulkkaus 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- tuntee puhevammaisten tulkin työnkuvan ja tyypilliset tulkkaustilanteet
- osaa tulkata erilaisia asioimistilanteita puhetta tukevilla ja korvaavilla kommunikaatiomenetelmillä
- osaa tulkata puhelimesta
- osaa analysoida tekstien syvämerkityksiä
- osaa tulkata hengellisissä tilaisuuksissa
- osaa käyttää äänellisiä tehokeinoja suomen kielelle tulkkauksessa
- osaa käyttää asioimistulkkaustilanteiden termistöä
- tuntee keskustelun rakenne- ja tyylipiirteet
- osaa tulkita erilaisia kommunikaatiomenetelmiä.

Ydinsisällöt

- asiointi, harrastukset, juhlat, perhetapahtumat
- sosiaali- ja terveysala, poliisi, kasvatustieteet ja koulutus
- puhelintulkkauksen käytännöt
- lähtötekstin analysointi
- hengellinen tulkkaus puhetta tukevilla ja korvaavilla kommunikaatiomenetelmillä
- äänelliset ja äänettömät tehokeinot
- erilaiset vuorovaikutustilanteet
- yksilöllinen kielenkäyttö

ASA3005A11H Viittomien opettajan ammatillisuus 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa säädellä ja eritellä tunteitaan tukiviittomien opettajana
- osaa reflektoida toimintaansa tukiviittomien opettajana
- osaa toimia palveluhenkisesti
- osaa toimia oman alansa asiantuntijana moniammatillisessa yhteistyössä
- tietää opettajan identiteetin ja ammatillisen kehityksen vaiheet.

Ydinsisällöt

- itsesäätelytaidot
- reflektointi
- asiakaspalvelu
- moniammatillinen yhteistyö
- opettajan ammatillinen kehitys

AHA0007A11H Ammatin harjoittaminen 7 op

AHA1005A11H Yrittäjäyys 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- tuntee eri yritysmuodot
- tuntee yrityksen perustamiseen ja toimintaan liittyvät menettelytavat ja toiminnot
- osaa hinnoitella tulkkaus-, käännös- ja opetuspalveluita ja laatia sopimuksia
- tietää kilpailutus käytännöt
- tuntee ja osaa hyödyntää työelämälainsäädäntöä
- tuntee tulkkausalan palveluntuottajien, työnantajien ja työntekijöiden verkostot
- osaa hyödyntää markkinointiviestinnän käytäntöjä

- osaa keskustella yritystoiminnasta suomalaisella viittomakielellä.

Ydinsisällöt

- toiminimi, avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö, osuuskunta
- yrittäjyys ja yrityksen perustaminen
- taloushallinto
- kilpailutus
- työlainsäädäntö
- yritystoiminta viittomakielellä

AHA2002A11H Projektiopinnot 1, 2 op

Tavoitteet

Opiskelija

- tunnistaa projektityöskentelyn erityispiirteet
- ymmärtää projektin vaiheet ja niihin liittyvät keskeiset toiminnot
- tuntee projektiryhmän jäsenten roolit ja tehtävät
- osaa hallinnoida projektia
- osaa kuvata projektin tavoitteet
- osaa työskennellä asiakaslähtöisesti
- osaa viestiä tarkoituksenmukaisesti projektityössä.

Ydinsisällöt

- projektin vaiheet: valmistelu, suunnittelu, ohjaus, päättäminen
- projektinhallinta, rahoituslähteet
- projektiviestintä
- projektipäällikkö, sihteeri, asiantuntijat, jäsenet, ohjausryhmä, projektin tilaaja
- itsensä johtaminen, taloushallinto, aikataulu, palaverit ja raportointi
- tavoitteiden priorisointi ja asettelu
- sidosryhmäyhteistyö
- pelisäännöt, vuorovaikutus, palaute

HAO0305A11H Harjoittelu 4, 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa tulkata työparina tai tulkkiringissä erilaisissa tilanteissa ohjaajan tukemana
- osaa käyttää tulkin tai viittomien opettajan ammatillisia työmenetelmiä
- osaa toimia moniammatillisissa opiskelu- ja asioimistulkkausten ympäristöissä
- osaa arvioida työympäristön kehittämistarpeita
- osaa työskennellä tavoitteellisesti ja reflektiivisesti
- tunnistaa roolinsa esteettömyyden edistäjänä
- osaa arvioida omaa ammatillista osaamistaan.

Ydinsisällöt

- paritulkkaus, tulkkirinki tai opetus
- tiimityö
- DiakOppi
- moniammatilliset työyhteisöt
- opiskelutulkkausympäristö
- asioimistulkkausympäristö
- reflektointi
- esteettömyys

VAV2005A11H Vapaasti valittavat opinnot 2, 5 op

Opiskelija voi sisällyttää vapaasti valittaviin opintoihin Diakin viittomakielen tulkin koulutusohjelman tarjoamia vaihtoehtoisten ammattiopintojen opintojaksoja, kuten kirjoitustulkkausta (kts.alla).

Vapaasti valittaviin opintoihin voi sisällyttää myös muissa Diakin toimipaikoissa ja koulutusohjelmissa, muissa ammattikorkeakouluissa tai yliopistossa suoritettuja opintoja.

KIR0205A11H. Kirjoitustulkkaus 2, 5 op

Tavoitteet: Opiskelija

- ymmärtää kirjoitustulkkiin työnkuvan, työtehtävät ja roolin
- osaa paritulkkauksen toimintatavat kirjoitustulkkauksessa
- osaa käyttää muistiinpanotekniikoita
- osaa käyttää kirjoitustulkkauksen konventioita
- tuntee kirjallisen kuvailun teoriaa
- pystyy kirjoittamaan yli 9000 lyöntiä 30 minuutissa
- osaa kirjoitustulkata vaihtelevissa tilanteissa eri asiakkaille
- osaa käyttää tiivistämis- ja referointitekniikoita.

Ydinsisällöt

- ammattitulkin seuraaminen
- etiikka ja ammatillisuus
- paritulkkaus
- muistiinpanotekniikat
- kirjoituskonventiot
- ei-kielellinen, auditiivinen/visuaalinen kuvailu
- oikeinkirjoitus
- vuorovaikutustaidot
- selkeä puhe

7.LUKUKAUSI

KULTTUURIYMPÄRISTÖT JA TULKKAUS tai KULTTUURIYMPÄRISTÖT JA OHJAUS 28 OP

PRO0005A11H Projektiopinnot 2, 5op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa toteuttaa työelämälähtöisen projektin
- osaa toimia projektiryhmän jäsenenä
- osaa arvioida projektiryhmän työskentelyä ja lopputuotteen laatua
- osaa luoda hyvää projektikulttuuria.

Ydinsisällöt

- tulkkaus-, käänös- tai opetusprojekti
- projektin edistymisen seuraaminen, onnistumisen mittarit
- projektikulttuuri, ongelmien ratkaisu

Ammatillisen suuntautumisen mukaan:

KIV0018A11H Kielten välisen tulkkauksen syventävät, 18 op

KIV1006A11H Kielten välisen tulkkauksen syventävät 1, 6 op

KIV2006A11H Kielten välisen tulkkauksen syventävät 2, 6 op

KIV3006A11H Kielten välisen tulkkauksen syventävät 3, 6 op

Tavoitteet

Opiskelija

- suorittaa syventävät opinnot joko oppilaitoksen tarjontana tai kansainvälisessä vaihdossa
- osaa käyttää kielten välisen tulkkauksen menetelmiä ja strategioita vaihtelevissa tilanteissa monipuolisesti
- osaa tulkata vaativissa asioimistilanteissa
- osaa käyttää viittomakielen kielitaitoa monipuolisesti ja kehittää termityöskentelyn taitojaan
- osaa analysoida ja arvioida toimintaansa tulkkina.

Ydinsisällöt

- tulkkaus
- kieliopinnot
- viittomakielen syventävät opinnot

tai

KIS0018A11H Kielensisäisen tulkkauksen ja pedagogisten syventävät, 18 op

KIS1006A11H Kielensisäisen tulkkauksen ja pedagogisten syventävät 1, 6 op

KIS2006A11H Kielensisäisen tulkkauksen ja pedagogisten syventävät 2, 6 op

KIS3006A11H Kielensisäisen tulkkauksen ja pedagogisten syventävät 3, 6 op

Tavoitteet

Opiskelija

- suorittaa syventävät opinnot joko oppilaitoksen tarjontana tai kansainvälisessä vaihdossa
- osaa käyttää kielensisäisen tulkkauksen menetelmiä ja strategioita vaihtelevissa tilanteissa monipuolisesti
- osaa tulkata vaativissa asioimistilanteissa
- osaa käyttää kommunikaatiolaitteita ja tulkata niiden käyttäjiä
- osaa arvioida toimintaansa tulkkina.

Ydinsisällöt

- tulkkirinki
- puhetta tukevat ja korvaavat tulkkausmenetelmät
- puhelaitteet
- asiakasprofilointi
- reflektointi

TUT3005A11H Tutkimus ja kehittäminen 3, 5op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa reflektoida ja perustella opinnäytetyössä tekemiään valintoja ammattikäytäntöjen kehittämisen, ammatillisen kasvun ja asiantuntijuuden näkökulmista
- osaa käyttää kvalitatiivisia ja kvantitatiivisia analyysimenetelmiä
- osaa työskennellä pitkäjänteisesti ja itseohjautuvasti opinnäytetyön tavoitteiden suuntaisesti
- osaa käyttää ohjausta

- osaa kirjoittaa opinnäytetyöraporttia.

Ydinsisällöt

- opinnäytetyön toteutus tutkimus- tai kehittämistehtävänä
- kvantitatiiviset ja kvalitatiiviset analyysimenetelmät
- projekti- ja tuotekehitysprosessi
- tutkimuskirjoittaminen prosessina

8. LUKUKAUSI

TUTKIMUS JA TYÖELÄMÄ 32 OP

TYÖ0020A11H Työelämävalmiudet 20 op

TYÖ1005A11H Ammatillinen järjestäytyminen ja urasuunnittelu 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- tuntee oman alansa ammattijärjestöt ja ymmärtää niiden merkityksen
- osaa suunnitella urapolkuaan
- osaa tehdä sekä suomenkielisen että viittomakielisen työhakemuksen liitteineen
- osaa valmistautua työhaastatteluun ja olla haastateltavana
- osaa kirjoittaa kokouspöytäkirjan.

Ydinsisällöt

- ammattiyhdistys järjestäytyminen
- urasuunnittelu
- työnhakudokumentit
- työhaastattelu
- esityslista, pöytäkirja, muistio

Ammatillisen suuntautumisen mukaan:

TYÖ2005A11H Kielten välinen tulkkaus työelämässä 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa tulkata työelämään liittyvissä asioimistilanteissa
- osaa tulkata kokouksissa
- osaa tulkata vaativissa puhelin- ja etätulkkauksilanteissa
- osaa ilmaista itseään molemmilla työkielillä työelämään liittyvissä keskustelutilanteissa.

Ydinsisällöt

- työelämä, työhön perehdytys, palaverit, kehityskeskustelut, työnohjaus, tiimityöskentely, projektit, työmatkat, työpaikkakoulutus, työsuojelu, luottamushenkilötoiminta, työpaikkavierailut, virkistyspäivät
- kokouskäytännöt
- puhelinkokoukset, etätyö
- DiakOppi
- keskustelutilanteet ja käsitteistö

tai **TYÖ3005A11H Kielensisäinen tulkkaus työelämässä 5 op**

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa tulkata työelämään liittyvissä asioimistilanteissa
- osaa tulkata kokouksissa
- osaa tulkata vaativissa puhelin- ja etätulkkauksilanteissa
- osaa huomioida työelämässä käytettävät keskustelulajit puhetta tukeville ja korvaaville

kommunikaatiomenetelmille tulkatessaan.

Ydinsisällöt

- työelämä, työhön perehdytys, palaverit, kehityskeskustelut, työnohjaus, tiimityöskentely, projektit, työmatkat, työpaikkakoulutus, työsuojelu, luottamushenkilötoiminta, työpaikkavierailut, virkistyspäivät
- kokouskäytännöt
- puhelinkokoukset, etättyö
- DiakOppi
- keskustelulajit ja käsitteistö

TYÖ4010A11H Harjoittelu 5, 10 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa tulkata itsenäisesti erilaisissa tilanteissa ohjaajan tukemana
- osaa soveltaa tulkin/viittomien opettajan ammatillisia työmenetelmiä ja -välineitä
- osaa toimia kääntäjänä
- tietää tulkkauspalvelun tuottamisen organisaatiomuodot
- osaa tehdä tulkin työympäristöön ja -käytäntöihin liittyviä kehittämissuhteita
- osaa toimia osana työyhteisöä
- osaa kehittää ammattitaitoaan tavoitteellisesti ja reflektiivisesti
- osaa verkostoitua omalla alallaan.

Ydinsisällöt

- viittomakielen tulkkaus, puhevammaisten tulkkaus tai viittomien opetus
- etätulkkaus
- mobiilitulkkaus
- prima vista -käännökset
- käännöstoimeksiannot
- tulkkauspalveluorganisaatiot
- työyhteisön organisoituminen ja työntekijyyttä
- kehittämistyö
- verkostoituminen

LOP0007A11H Loppukokeet ja työnäyteportfolio 7 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa tehdä työnäyteportfolion
- osaa valmistautua tulkkaustoimeksiantoihin, toimia niissä tulkkina ja analysoida omaa suoriutumistaan
- tunnistaa ja tietää omat vahvuutensa ja kehittämistarpeensa viittojana ja tulkkina tai viittomien opettajana ja tulkkina
- osaa käyttää työkieliään tai suomen kieltä ja eri kommunikaatiomenetelmiä sujuvasti tilanteen edellyttämällä tavalla.

Ydinsisällöt

- viittomakielen tuotto ja ymmärtäminen
- viittomakielinen ja suomenkielinen diskurssi
- tukiviittomat ja opetustilanne
- eri kommunikaatiomenetelmät
- suomen kielen tuotto ja ymmärtäminen
- luentotulkkaus vk-sk ja sk-vk
- asioimistulkkaus eri tulkkausmenetelmillä
- portfolio

TUT4005A11H Tutkimus ja kehittäminen 4, 5op

Tavoitteet

Opiskelija

- tekee valmiiksi hyväksyttävän opinnäytetyön hyödyntäen Diakin arviointikriteeristöä
- osaa soveltaa ammatillisessa asiantuntijatehtävässä tarvittavia tietojaan ja taitojaan
- osaa antaa ja vastaanottaa kehittävää ja kriittistä suullista ja kirjallista palautetta opinnäytetyöstä
- osaa tiedottaa omasta opinnäytetyöstään
- osaa tehdä opinnäytetyön tiivistelmän molemmilla työkielillä ja englanniksi
- osaa hyödyntää ohjausta ja kielen ohjausta opinnäytetyöprosessissa.

Ydinsisällöt

- opinnäytetyön julkistaminen ja opinnäytetyöstä tiedottaminen
- tiivistelmä
- kypsyysnäyte
- yhteistyö, prosessikirjoittaminen